

SAAMELAISKÄRÄJIEN KERTOMUS VUODELTA 2001

Saamelaiskäräjät on kokouksessaan 26.3.2002 hyväksynyt saamelaiskäräjien kertomuksen vuodelta 2001.

1. YLEISTÄ

Saamelaiskäräjälain (974/95) mukaisesti saamelaiskäräjät laatii vuosittain hallituksen kertomuksen laatimista varten kertomuksen siitä, mitä merkittävää on tapahtunut saamelaisia erityisesti koskevien asioiden kehityksessä. Saamelaiskäräjät kiinnittää kertomuksessaan huomiota siihen, miten eduskunnan ja sen erityisvaliokuntien toivomat ja edellyttämät asiat ovat toteutuneet, miten saamelaisten kielelliset ja kulttuuriset perusoikeudet ja niitä koskeva itsehallinto ovat saamelaisten mielestä toteutuneet saamelaisten kotiseutualueella sekä siihen, mitkä tärkeät lainsäädäntöhankkeet tulisi saattaa eduskunnan käsiteltäviksi.

1.1. Toimintaympäristö ja toiminta

Saamelaiskäräjät on saamen alkuperäiskansan edustajisto, jonka saamelaiset valitsevat vaaleilla keskuudestaan. Saamelaiskäräjät toteuttaa perustuslakia saamelaisten itsehallinnon osalta. Tähän itsehallintoon kuuluvat saamelaisten oikeudet omaan kieleen ja kulttuuriin siihen kuuluvine perinteisine elinkeinoineen saamelaisten kotiseutualueella. Saamelaiskäräjillä on 21 jäsentä ja neljä varajäsentä. Käräjien puheenjohtaja on päätoiminen. Käräjillä on sihteeristö, joka jakautuu yleiseen toimistoon, saamen kielen toimistoon ja koulutus- ja opimateriaalitoimistoon.

Saamelaiskäräjien kielilakityöryhmä luovutti saamelaisten kielilakiehdotuksen Saamelaiskäräjille edelleen luovutettavaksi oikeusministeriölle. Saamelaiskäräjät aloitti saamelaiskulttuurikeskuksen suunnitteluprojektin sekä projektin saamen kielen ja kulttuurin säilyttämiseksi ja edistämiseksi (2.1) sekä jakoi valtion talousarviossa saamelaiskulttuurin tarpeisiin myönnetyn määrärahan (3.2)

Saamelaisten perusoikeudet, ihmisoikeudet ja itsehallinto eivät vielä toteudu maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla, mikä sulattaa saamelaisia vastentahtoisesti pääväestöön (2.3). Saamelaiskäräjien pystyy resurssiensa niukkuuden vuoksi lähinnä reagoimaan toimintaan (3.1). Saamelaiskäräjien yhteiskunnalliset vaikutusmahdollisuudet ovat vähäiset (3.2) Saamelaiskäräjien edustajat tapasivat kertomusvuonna pääministeri Paavo Lipposen avoimen vuoropuhelun aloittamiseksi maan hallituksen ja saamelaisten välillä.

Kertomusvuonna saamelaiskäräjät piti neljä kokousta. Eduskunnan erityisvaliokunnat kuuliivat käräjiä seitsemän (7) kerran. Käräjät antoi 44 lausuntoa, teki 10 esitystä tai aloitetta, laati 13 kannanottoa, lausumaa tai muistiota. Käräjät nimesi edustajansa 25 kansalliseen tai kansainväliseen toimielimeen ja osallistui 37 tilaisuuteen Suomessa tai ulkomailla.

Kertomusvuonna pidettiin Suomen, Ruotsin ja Norjan saamelaisasioista vastaavien ministerien ja saamelaiskäräjäpresidenttien yhteinen kokous. Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston kokouksissa käsiteltiin kolmen maan Saamelaiskäräjien yhteisiä asioita. Pohjoismaista kieliyhteistyötä hoidettiin saamelaisten kielineuvostossa.

2. SAAMELAISTEN PERUSOIKEUKSIEN JA IHMISOIKEUKSIEN TOTEUTUMINEN

Perustuslain (731/1999) 17 §:n 3 momentin säännöksen mukaisesti saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin ja saamelaisten oikeudesta käyttää saamen kieltä viranomaisessa säädetään lailla. Nämä seikat kuuluvat perustuslain mukaan myös saamelaisten itsehallintoon saamelaisten kotiseutualueella (PL 121 §:n 4 momentti). Poroahoito, kalastus ja metsästys kuuluvat perustuslain perustelujen mukaan (HE 309/1993 s. 65) perinteisinä elinkeinoina saamelaisten kulttuurimuotoon.

2.1. Saamelaisten kielelliset oikeudet ja saamen kielen asema

Eduskunnan sivistysvaliokunnan lausunnon (4/1990 vp) mukaan kielellisiin ihmisoikeuksiin luetaan oikeus äidinkielen täydelliseen suulliseen ja kirjalliseen osaamiseen sekä mahdollisuus äidinkielen käyttöön kaikilla elämän aloilla. Sivistysvaliokunnan mietinnössä (9/1993 vp) todettiin valtion tehtäväksi vähemmistöjen kielellisestä moninaisuudesta huolehtiminen, missä päävastuu syrjäytymisen estämisestä ja vähemmistöjen kulttuurista on sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöllä.

Saamelaisten kielilain (516/1991) mukainen saamelaisten oikeus saamen kielen suulliseen ja kirjalliseen käyttöön viranomaisissa ei edistä saamen kielen käyttöä käytännössä, koska virkamiehillä ei ole kielitaitovaatimusta ja asiain hoito saamen kieltä tavallisesti osaamattoman virkamiehen luona jää tulkauksen ja kääntämisen varaan. Saamelaisten kielilain uudistamiseen antoi aiheita lain säätämisen jälkeen tapahtunut perusoikeusuudistus ja Suomen liittyminen Euroopan neuvoston vähemmistöjen ja vähemmistökielten suojaamista koskeviin sopimuksiin. Saamelaiskäräjien ja oikeusministeriön yhteisessä kielilakityöryhmässä valmistui kertomusvuonna yleisen kielilakiehdotuksen periaatteita soveltaen noudattava saamelaisten kielilakiehdotus, joka on luovutettu oikeusministerille (2002). Saamelaisten kielilakiehdotus tulisi saattaa eduskunnan käsiteltäväksi samanaikaisesti yleisen kielilain kanssa.

Saamenkielistä kouluopetusta varten on kunnille valtion erillisrahoitus. Saamen kielen ja saamenkielistä opetusta saavien oppilaiden kokonaismäärä on laskenut noin sadalla oppilaalla lukuvuodesta 1998/99 lähtien (604>501). Suurin syy laskeviin oppilaslukuihin on 1990-luvun puolivälistä alkaen voimistunut poismuutto. Muita syitä on mm. opettajapula, minkä takia Inarin kunnassa opetuksen ulkopuolelle jäi kuluvana lukuvuonna noin 20 inarin saamen kielen oppilasta. Lukujen sisällä on kuitenkin tapahtunut siirtymää saamenkieliseen opetukseen, joka on alkanut vähitellen lisääntyä vuonna 1999 voimaan tulleen uuden rahoitussäännöksen vaikutuksesta (L 1186/1998; 43.2 §).

Saamenkielinen opetus on pienessä mitassa lähtenyt liikkeelle myös yläasteilla (Utsjoki, Inari, Enontekiö). Lukioissa saamenkielistä opetusta ei edelleenkään ole. Eniten saamenkieliseen opetukseen osallistuvien oppilaiden määrä on lisääntynyt Enontekiön kunnassa. Inarin kunnassa edistysaskeleena voi pitää inarin- ja koltansaamenkielisen perusopetuksen alkamista kielipesätoiminnan seurauksena. Edistysaskeleisiin on luettava myös koltansaamen opetuksen alkaminen ensimmäistä kertaa myös lukiossa. Saamenkielistä opetusta saavien oppilaiden määrä on noussut myös Utsjoen kouluilla, vaikka kunnan koulujen kokonaisoppilasmäärä ja kielen opetuksen oppilasmäärä onkin laskenut viimeiset vuodet. Kotiseutualueen ulkopuolella annettavan opetuksen asema on kuitenkin heikko lainsäädännöllisesti ja rahoituksen suhteen.

Eduskunta hyväksyi vuoden 2002 talousarviossa 200 000 euron pysyvän määrärahan valtionavustuksen maksamiseksi saamelaisalueen kunnille saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi. Määräraha maksetaan Saamelaiskäräjien kautta. Saamelaisalueen kuntien tarve saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseksi oli kertomusvuonna noin 1.5 milj. euroa, mikä tulisi ottaa huomioon valtion vuoden 2003 talousarviossa.

Kertomusvuoden joulukuussa tuli voimaan laki sosiaalialan osaamiskeskuksesta (/) ja lakia täydentävä valtioneuvoston asetus. Laissa on osaltaan otettu huomioon saamenkielisen väestön palvelutarpeet.

Valtiovarainvaliokunta on katsonut mietinnössä hallituksen esitykseksi valtion talousarvioiksi vuodelle 2002, että oikeusministeriön tulee seurata saamelaisten kulttuurikeskuksen hankeselvityksen valmistumista ja antaa tukea toteuttamisvaihtoehtojen kartoittamisessa (VaVM 37/1001 vp). Saamelaiskäräjät on kertomusvuonna aloittanut saamelaiskulttuurikeskuksen suunnitteluprojektin.

Saamelaiskäräjät aloitti saamenkielen ja -kulttuurin säilymiseksi ja edistämiseksi kolmivuotisen projektin Euroopan sosiaalirahaston ja Lapin lääninhallituksen tukemana. Projektin ta-

voitteena on turvata saamelaisille mahdollisuus elää tulevaisuudessakin omana kansana, omista lähtökohdistaan ja oman kielensä, kulttuurinsa ja elämänmuotonsa mukaista elämää sulautumatta pääväestöön.

2.2. Saamelaismääritelmä

Saamelaiskäräjät on useissa yhteyksissä todennut, että tulkinnanvarainen saamelaismääritelmä aiheuttaa ongelmia, koska osa saamelaisalueen pääväestöstä vaikeuttaa määritelmän nojalla saamelaisväestön oloja. Saamelaiskäräjät on vaatinut eri yhteyksissä saamelaismääritelmän muuttamista täsmälliseksi ja saamenkieleen perustuvaksi.

2.3. Saamelaisten oikeudet maahan, veteen ja perinteisiin elinkeinoihin

Saamelaiskäräjät on huolestunut saamelaisväestön muuttamisesta pois saamelaisten kotiseutualueelta. Asian korjaamiseksi tulisi kehittää saamelaisalueella asuvien saamelaisten yleisiä elinoloja ja saamelaiselinkeinoja ja luoda siten saamelaisalueelle maan muihin alueisiin nähden kilpailukykyiset olosuhteet, jotka kannustaisivat saamelaisnuoria jäämään kotiseutualueelleen oman kulttuurinsa ja kielensä pariin.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta kiirehti vuonna 1990 poronhoitolakia koskevassa lausunnossaan saamelaisten maaomistusta koskevan asian (saamelaislakiehdotus) saattamista eduskunnan käsiteltäväksi, jotta samalla voitaisiin tarvittaessa muuttaa saamelaisten kulttuurimuotoon kuuluvan poronhoidon asemaa lainsäädännössä (PeVL 3 ja 6/1990 vp). Maa- ja metsätalousvaliokunta kiirehti saamelaislakiehdotuksen valmistelua porojen omistusoikeuteen liittyvänä asiana saamelaisten kotiseutualueella (MmVM 8/1993 vp), missä yhteydessä perustuslakivaliokunta katsoi, että saamelaisille saamelaisvaltuuskunnan ehdottamaan tapaan turvattava etuoikeus poronhoidon harjoittamiseen kotiseutualueellaan olisi huomioon ottaen kansainväliset sopimukset ja poronhoidon tärkeys saamelaisten kulttuurimuodon osana toteutettavissa tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä (PeVL 8/1993 vp)

Maa- ja metsätalousvaliokunta kiinnitti perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten huomiota saamelaisten omaisuudenturvaan ja kulttuurin harjoittamiseen metsästysoikeuden osalta (MmVM 7/1993 vp). Perustuslakivaliokunta puolestaan katsoi, että kalastuslain ulottaminen Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntiin oli mahdollista tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä, koska ehdotus ei puuttunut omistusoikeusseikkoihin. Samassa yhteydessä perustuslakivaliokunta katsoi, että ILO:n alkuperäiskansasopimuksen (169) 14 (1) artikla lienee ollut suurin este sille, että Suomi ei ole ratifioinut sopimusta. Kyseisen sopimusmääräyksen mukaan alkuperäiskansoille on tunnustettava omistus- ja hallintaoikeus niihin maihin, joita ne perinteisesti asuvat. (PeVL 27/1997 vp).

Saamelaisten kulttuurimuotoon kuuluvan poronhoidon asemaa olisi perustuslakivaliokunnan mukaan mahdollista parantaa Ruotsin ja Norjan poronhoitolainsäädännön kaltaiseksi kansallisella lainsäädännöllä ilman EU:n toimielinten suostumusta, koska saamelaisväestöllä on Suomen EU-liittymissopimukseen liittyvän pöytäkirjan n:o 3 mukaan erikoisasema poronhoidossa. (PeVL 14/1994 vp). Suomen ja Ruotsin liittymissopimukseen viitaten Euroopan parlamentti arktisten alueiden maataloutta koskevassa uudessa strategiassaan vuonna 1999 korosti, ”että saamelaiskulttuuria ja poronhoitoa voidaan kehittää saamelaisten omilla ehdoilla yhteisön tuella” ja ”ehdotti erityistukia” poronhoitoelinkeinon investointeihin, tuotekehittelyyn ja omavaraiseen jalostukseen työllisyysasteen nostamiseksi ja porolaidunkuormituksen pienentämiseksi (päättöslauselma 19.2.1999, A4-0073/99)

Maa- ja metsätalousministeriö ei kuitenkaan toimi saamelaisten aseman turvaamiseksi, koska siihen ei ole ministeriön mielestä perusteita. Maa- ja metsätalousministeriön lausunnoista oikeusministeriölle ilmenee, että saamelaiset eivät ole ILO:n alkuperäiskansasopimuksen 169 tarkoittama alkuperäiskansa, että saamelaisten oikeudet maahan ja perinteisiin elinkeinoihin on jo turvattu ja että perinteisessä maankäytössä ei tule kyseeseen saamelaisten positiivinen erityiskohtelu sen paremmin oikeuksien kuin niiden hallinnonkaan osalta (MMM OM:lle 30.3.2000 ja 19.10.2001).

Positiivisen erityiskohtelun ja erityisten oikeuksien turvaamisen sijasta maa- ja metsätalousministeriö syrjii saamelaisia perinteisten elinkeinjensa harjoittajina. Eläinlaitosten pohjoisen tuen määrä emolampaasta on saamelaisten kotiseutualueella noin kymmenkertainen poroon verrattuna, vaikka lampaan käypä arvo on vain 1/8 poron arvosta. Kertomusvuonna valtionvarainvaliokunta kiinnitti valtion talousarviota koskevassa mietinnössä (VaVM 37/2001 vp) huomiota siihen, että petokorvausten osuus poronomaistajien taloudessa on viime vuosina korostunut sekä piti tärkeänä petovahinkojen korvaamista mahdollisimman täysimääräisinä ja reaaliaikaisina puolivuosittein. Ministeriö ei menetellyt näin, vaan vähensi kunkin poronomaistajan petokorvauksista ns. omavastuun 1.500 mk, ei maksanut korvausta matkakuluista porojen toteamiseksi pedon tappamaksi eikä maksanut korvauksia kahdesti vuodessa. Omavastuu ja matkakulut kohdistuvat erityisesti vapaasti laiduntavaan saamelaisporonhoitoon, missä kaikilla perheenjäsenillä on poromerkki ja petojen tappamat porot ovat kaukana luonnossa. Maa- ja metsätalousministeriön toiminnan seurauksena saamelaisten kotiseutualueen poromiesten tulotaso valtion verotuksessa on alle puolet maanviljelijän tulotasosta.

ILO:n alkuperäiskansasopimuksen 169 ratifiointiehdotusten poistamiseksi toiminut oikeusministeriön asettama Saamelaisoimikunta luovutti kertomusvuonna mietintönsä (KM 2001:14). Toimikunnan työn tuli nojautua erityisesti hallintoneuvos Pekka Vihervuoren selvityksen käyttöoikeusperusteisiin ehdotuksiin saamelaisten alkuperäiskansan - ja erikseen koltasaamelaisten - kulttuuristen oikeuksien ja perinteisten elinkeinojen turvaamiseksi valtion maalla ja ottaa samalla huomioon paikallisten elinolosuhteiden kehittämistarpeet. Toisin kuin Vihervuori toimikunta ei ehdottanut lainsäädännöllisiä muutoksia saamelaisten perinteisiin elinkeinoihin. Toimikunnan ainoan ehdotuksen mukaan saamelaisten kotiseutualueen valtionmaan hoito-, käyttö- ja luovutusperiaatteista päätäisi johtokunta, jossa saamelaistahojen edustajat olisivat vähemmistönä kuntien ja valtion edustajiin verrattuina. Kaikki saamelaitahojen edustajat vastustivat ehdotusta.

Saamelaisten maahan, veteen ja elinkeinoihin liittyvien oikeuksien selvittämiseen on jo käytetty puoli vuosisataa (Saamelaisasiain komitean mietinnöstä 12/1952 Saamelaisoimikunnan mietintöön 2001:14). Saamelaisten maaomistusta koskevaa asiaa ei ole eduskunnan valiokuntien kannanotoista huolimatta saatettu hallituksen esityksenä eduskunnan käsiteltäväksi. Samoin ovat kaikilta osin turvaamatta saamelaisten kulttuurimuotoon perustuslain mukaisina perusoikeuksina kuuluvat oikeudet poronhoitoon, kalastukseen ja metsästykseseen ja niitä koskevaan perustuslain mukaiseen itsehallintoon saamelaisten kotiseutualueella. Kun perusoikeudet on tarkoitettu käytännössä toteutuviksi kansalaisten ja kansalaisryhmien osalta yleensä, ovat kyseiset oikeudet Suomen ainoan alkuperäiskansan osalta osoittautuneet käytännössä nollatasoisiksi.

Kertomusvuonna oikeusministeriön määräämä asiantuntija Juhani Wirilander totesi Lausunossa maanomistusoloista ja kehityksestä saamelaisten kotiseutualueella aikaisempien tutkimusten osoittavan, että saamelaisilla on ollut lappalaisina tai lapinkylinä valtion vakaassa viranomaiskäytännössä tunnustettuja omistusoikeuksia. Wirilanderin mainitsema kruunun otteen voimistuminen ja metsähallinnon aseman vahvistuminen Lapissa sekä lappalaisten sivuuttaminen lainvalmistelussa eivät ole valtionkaan osalta laillisia maansaantoja. Saamelaiskäräjien mielestä valtion metsämaan kiinteistöluonne on pelkästään muodollinen eikä valtionmaa täytä kiinteistön aineellisia tunnusmerkkejä. Kuitenkin valtionmaalla kiinteistönä on tuottovelvoite. Suomen valtio luovuttaa alueita, joiden omistusoikeus on epäselvä, kilpailee saamelaisten perinteisissä elinkeinoissa myymällä kenelle tahansa kalastus- ja metsästyslupia ja vaikeuttaa saamelaisten poronhoidon harjoittamista myymällä maastoliikennelupia ja koiravaljakkolupia liiketoimintaan.

Tilanteen korjaamiseksi Saamelaiskäräjät esittää, että eduskunnan käsiteltäväksi saatettaisiin kiinteistörekisterilain 2 §:n muutos siten, että valtion metsämaat ja valtion omistamalle maalle perustetut suojelutalueet merkittäisiin ainakin saamelaisten kotiseutualueen osalta kiinteistörekisteriin "muina rekisteriyksikköinä" eikä kiinteistöinä. Vuoteen 1976 saakka valtionomaita ei otettu lainkaan maarekisteriin. Lisäksi lakia tulisi muuttaa siten, että saamelaisten kotiseutualueen valtionmaa, josta yli 70 % on suojeltua, sekä saamelaisten perinteinen maankäyttö kuuluisivat ympäristöministeriön hallinnonalalle. Saamelaisten perinteisten elin-

keinojen hallinto, rahoitus ja tutkimus tulisi tarvittavin lainmuutoksin turvata ja saattaa saamelaiden kotiseutualueella Saamelaiskäräjien yhteyteen.

3. SAAMELAISKÄRÄJIEN RESURSSIEN JA SAAMELAISTEN YHTEISKUNNALLISTEN VAIKUTTAMISMAHDOLLISUUKSIEN KEHITTÄMINEN

Eduskunta edellytti vastauksessaan saamelaisten kulttuuri-itsehallintoa koskevien lakiehdotusten lepäämään jättämiseksi (EV 14.2.1995/HE 248/1994 vp) sivistysvaliokunnan lausuntoon viitaten hallituksen selvittävän, miten voitaisiin saamelaiskäräjien yhteiskunnallisia vaikutusmahdollisuuksia edelleen kehittää ja turvata saamelaiskäräjille riittävät voimavarat tehtäviensä hoitamiseen. Sivistysvaliokunnan mukaan tuli selvittää saamelaisten oikeus tehdä aloitteita ja Saamelaiskäräjien vuotuista eduskunnalle annettavaa kertomusta.

3.1. Saamelaiskäräjien resurssitilanne

Eduskunnan em. pöytäkirjan johdosta hallitus ilmoitti kertomuksessaan eduskunnalle vuonna 1996, että oikeusministeriö pyrkii valtion talousarviokäsittelyn yhteydessä vuosittain varaan saamelaiskäräjien käyttöön riittävän määrärahan (K 4/1997 vp s. 110). Vaikka Saamelaiskäräjien määräraha on lisääntynyt, se ei ole missään vaiheessa ollut Saamelaiskäräjien mielestä riittävä. Kertomusvuonna saamelaiskäräjien toimintamääräraha oli 5 milj. markkaa, kun Ruotsin saamelaiskäräjien avustus hallintokuluihinsa oli samanaikaisesti noin 19 mskr (11 mmk) ja Norjan saamelaiskäräjien vastaavasti 46 mnkr (33 mmk). Suora vertailu saamelaiskäräjien välillä on perusteltua, sillä nämä elimet vastaavat asemansa, tehtäviensä ja äänioikeutettujen määrän puolesta toisiaan. Suomen saamelaiskäräjien vaaliluettelossa on 5121, Ruotsin 6698 ja Norjan 9952 henkeä. Saamelaiskäräjien pystyy niukkojen resurssiensa vuoksi lähinnä reagoimaan muiden aloitteisiin. Omien aloitteiden tekemiseen käräjien voimavarat eivät riitä. Saamelaiskäräjien resurssihin tulisi tehdä valtion talousarviossa riittävä tasokorotus.

3.2. Saamelaiskäräjien yhteiskunnalliset vaikuttamismahdollisuudet

Eduskunnan mainitun pöytäkirjan johdosta hallitus ilmoitti kertomuksessaan eduskunnalle vuodelta 1996, että oikeusministeriö on tilannut Lapin yliopiston pohjoisen ympäristö- ja vähemmistöoikeuden instituutilta muistion muotoon laadittavan selvityksen siitä, miten saamelaiskäräjien yhteiskunnallisia vaikutusmahdollisuuksia voitaisiin edelleen kehittää (K 4/1997 vp s. 110). Saamelaiskäräjät toteaa, että oikeusministeriön muistiossa (OM/LAVO 2/1997) ei käsitellä eduskunnan sivistysvaliokunnan lausuntoa eikä sen sisältämiä asioita ja ettei oikeusministeriö ole ryhtynyt eduskunnan edellyttämässä asiassa muihinkaan toimenpiteisiin.

Saamelaiskäräjillä on ollut oma edustajansa vuodesta 2000 alkaen Suomen evankelis-luterilaisen kirkon korkeinta vallankäyttöä edustavassa kirkolliskokouksessa, mutta kaksikielisiä suomalais-saamelaisseurakuntia ei ole vielä perustettu. Vuonna 1997 Oulun hiippakunnan tuomiokapituli selitti kirkkolain (1054/93) nojalla Enontekiön, Inarin ja Utsjoen seurakunnat kaksikieliseksi suomalais-saamelaisiksi seurakunniksi, mutta kirkkohallitus katsoi kuitenkin, että asiaa tulisi vielä selvittää lainsäädännön kannalta. Lainsäädäntöä koskeva selvitystyö suomalais-saamelaisen seurakunnan osalta pantiin vireille 1997, mutta selvitystyö on yhä kesken. Suomen ortodoksisen kirkkokunnan kirkolliskokoukseen saamelaisten edustaja (kolttasaamelainen) ei vielä lain mukaan kuulu.

Saamelaiskäräjät jakoi ainoan valtaoikeutensa mukaisesti 1,1 miljoonan markan kulttuurimäärärahan, jolla elvytetään saamen vähemmistökielistä kulttuuria ja lasten ja nuorten kulttuuria sekä tuetaan saamelaisten kansalaisjärjestöjä ja saamelaistaiteilijoita. Vuonna 2001 Saamelaiskäräjien julistettua määrärahan haettavaksi avustuksia haettiin yhteensä yli 3.5 milj. markkaa, mikä osoittaa, että tarve on huomattavasti jaettavissa olevaa määrärahaa suurempi.

Puheenjohtaja

Esittelijä

Pekka Aikio

Siiri Jomppanen